

EUROPAPARLAMENTET

2009 - 2014

Utskottet för rättsliga frågor

19.11.2012

ARBETSDOKUMENT

om förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om införande av ett europeiskt föreläggande om bevarande av bankkontotillgångar för att underlätta gränsöverskridande skuldindrivning i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur (COM(2011)0445 – C7-0211/2011 – 2011/0204(COD))

Utskottet för rättsliga frågor

Föredragande: Raffaele Baldassarre

1. Inledning

För närvarande finns det flera instrument på EU-nivå, till exempel europeiskt småmålsförfarande, europeiskt betalningsföreläggande och europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar. Trots att de förenklar erkännandet av domar om gränsöverskridande skuldindrivning finns det fortfarande mycket att göra i fråga om övergångsåtgärder.

Man beräknar att de europeiska företagen varje år förlorar cirka 2,6 procent av sin årliga omsättning i utestående fordringar. De många olika nationella bestämmelserna när det gäller indrivning av skulder gör det möjligt för gäldenären att enkelt flytta sina medel från ett bankkonto i en medlemsstat till ett bankkonto i en annan medlemsstat.

I Europeiska kommissionens rapport¹ klargörs att det finns fyra huvudproblem med den aktuella situationen:

- Det finns avsevärda skillnader mellan EU-medlemsstaternas bestämmelser om utfärdande av förelägganden om bevarande av bankkontotillgångar².
- I många medlemsstater är det svårt att få information om var gäldenären har sina bankkonton.
- Kostnaderna för att erhålla och verkställa förelägganden om bevarande av bankkontotillgångar i gränsöverskridande situationer är generellt högre än i inhemska ärenden.
- Skillnaderna mellan de nationella verkställighetssystemen och förfarandenas längd är ett allvarligt problem för fordringsägare.

För att ta itu med ovannämnda problem föreslår kommissionen att man som alternativ till de nationella förfarandena inför ett rättsligt skyddsinstrument, ett så kallat europeiskt föreläggande om bevarande av bankkontotillgångar. Kommissionen beräknar att företag kan driva in upp till 600 miljoner euro i utestående fordringar tack vare den föreslagna åtgärden³.

Kommissionens huvudsakliga syfte är att garantera en veritabel ”övertäckningseffekt” vid ett europeiskt föreläggande om bevarande av bankkontotillgångar för att förhindra att gäldenären tar ut eller överför tillgångar till bankkonton i en annan medlemsstat än den där det finns ett betalningsföreläggande. Enligt förslaget ska det europeiska förfarandet vara tillgängligt även innan man erhållit en exekutionstitel i den medlemsstat där gäldenären befinner sig⁴ och det

¹ Se vidare: Betänkande om förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning (COM(2011)0445, s. 3).

² Ett föreläggande om bevarande av bankkontotillgångar är inte ett ”universellt” begrepp inom EU:s juridiska system. Tvärtom finns det olika övergångsåtgärder i de olika nationella lagstiftningarna, från allmänna instrument såsom föreläggande (Irland) eller förordning (Danmark) till särskilda instrument som Garnishment Order (Malta). Se också den jämförande analys av de nationella lagstiftningarna om föreläggande om bevarande av bankkontotillgångar som utförts av Centre for Strategy & Evaluation Services (CSES) i en studie för Europeiska kommissionen som publicerades 2011: ”*Study for an Impact Assessment on a Draft Legislative Proposal on the Attachment of Bank Accounts*” (Studie i form av en konsekvensbedömning för ett utkast till lagstiftningsförslag om beslagtagnande av banktillgångar) (s. 70–85).

³ Se vidare: kommissionens konsekvensbedömning om förslaget till förordning (s. 35), som finns tillgänglig via denna länk: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=SEC:2011:0937:FIN:EN:PDF>

⁴ Artikel 5 (Tillgänglighet).

europiska föreläggandet om bevarande av bankkontotillgångar ska utfärdas i ett ex parte-förfarande, det vill säga utan att gäldenären har hörts¹.

2. Analys av förslagets huvudsakliga åtgärder

2.1. Definitioner

- **”Mål och ärenden som har gränsöverskridande följder” (Artikel 3)**

I förslaget till förordning föreskrivs att mål och ärenden ska anses ha gränsöverskridande följder *”om inte den domstol till vilken en ansökan om ett europeiskt föreläggande om bevarande av bankkontotillgångar inges, det eller de bankkonton på vilka tillgångar ska bevaras genom föreläggandet och parterna i målet eller ärendet befinner sig i eller har sin hemvist i en och samma medlemsstat”*.

För att öka rättssäkerheten anser föredraganden att man bör överväga att vända på det antagande som inryms i bestämmelsen och fastslå att *”ett mål eller ett ärende har gränsöverskridande följder om gäldenärerna har sin hemvist och/eller de bankkonton som ska bevaras genom föreläggande finns i en annan medlemsstat än den där den anmodande domstolen utfärdat ett europeiskt föreläggande om bevarande av bankkontotillgångar”*.

- **”Bankkonto” (Artikel 4.1)**

Föredraganden anser att begreppet *”finansiella instrument”* i definitionen av *”bankkonto”* kan orsaka en del problem när det gäller eventuella förluster av upplupna räntor. Därför föreskrivs i artikel 26.3 att värdet på de finansiella instrumenten ska fastställas på grundval av marknadskursen dagen för genomförandet av föreläggandet.

I artikel 26.4 föreskrivs att *”[o]m tillgångarna på bankkontot eller bankkontona är i en annan valuta än den som anges i föreläggandet, ska banken räkna om beloppet på grundval av den officiella växelkursen dagen för genomförandet av föreläggandet”*. Dessa lösningar kan bli problematiska och skada gäldenärens intressen, eftersom värdet på de finansiella instrumenten utsätts för riskerna med en förändrad växelkurs på grund av fluktuationer på marknaden. I det sammanhanget bör man därför befria banken från allt ansvar i sammanhanget, eller snarare – för att förenkla förfarandet – begränsa beslagtagandet till att enbart omfatta kontanter.

- **”Fordran” (Artikel 4.7)**

Föredragande anser att förslagets definition av *”fordran”* behöver kompletteras för att bli mer exakt. Med en uttrycklig hänvisning till krav om likviditet och förfallodag skulle man bättre kunna bestämma grunden för kärandens fordran och därmed undvika att fordran tolkas olika när domstolen ska utfärda ett europeiskt föreläggande om bevarande av bankkontotillgångar.

¹ Artikel 10 (Ex parte-förfarande).

2.2. Avvägning mellan gäldenärens och fordringsägarens rättigheter

Även om det är nödvändigt att behålla överraskningseffekten med ett ex parte-förfarande vid utfärdandet av ett europeiskt föreläggande om bevarande av bankkontotillgångar anser föredraganden att ordalydelsen i vissa bestämmelser måste ses över för att skapa en korrekt avvägning mellan gäldenärens och fordringsägarens rättigheter. Förslaget verkar faktiskt illa avvägt till fördel för fordringsägaren och erbjuder inga av de garantier som krävs för att dämpa den potentiellt drakoniska aspekten hos det europeiska föreläggandet om bevarande av bankkontotillgångar.

För att stärka gäldenärens skydd mot ett eventuellt ”missbruk” av förfarandet från fordringsägarens sida anser därför föredraganden att det är nödvändigt att göra vissa ändringar i förslaget till förordning. Enligt föredraganden skulle dessa ändringar kunna beröra bevisningen (artikel 11) och metoderna för genomförande (artiklarna 16 och 17) för att stärka gäldenärens rättigheter och samtidigt bevara den överraskningseffekt som garanteras av ex parte-förfarandet.

Mot bakgrund av ovanstående analys anser föredraganden att man bör införa en bestämmelse som, i undantagsfall och i vederbörligen motiverade fall, beaktar den anmodande domstolens befogenhet att kalla svaranden för att inhämta mer information¹, vilket kan möjliggöra en mer precis bedömning av grunden för ansökan. När gäldenärens inställelse kan inverka menligt på möjligheten att tillgodose fordringsägarens krav och ett genomförande av åtgärden ska domstolen emellertid kunna gå vidare utan att höra motparten (inaudita altera parte) för att godkänna eller avslå framställningen.

När det gäller genomförandebestämmelser, hänvisas det i artikel 16 till all information ”som behövs för att banken ska kunna identifiera svaranden”. Mot bakgrund av detta anser föredraganden att uppgifterna som avses i leden *iii* och *iv* i ovan nämnda artikel, med andra ord födelsedatum, nationellt identifikationsnummer eller passnummer eller den juridiska personens nummer i företagsregistret, alltid ska anges för att skärpa kravet på den information som krävs vid identifiering av gäldenärens bankkonto och följaktligen öka skyddet av gäldenärens rättigheter. En sådan bestämmelse skulle dessutom möjliggöra en snabbare och säkrare identifiering av gäldenärens konto.

I de fall där fordringsägaren inte har den information som krävs enligt artikel 17 ska denne kunna begära denna information från de behöriga myndigheterna i verkställighetsmedlemsstaten. Detta är en mycket sannolik situation, men det är en möjlighet som kan leda till att fordringsägaren alltför enkelt kan generellt bekräfta att svaranden har ett konto i en viss medlemsstat.

I linje med Europeiska datatillsynsmannens yttrande² föreslår föredraganden vissa ändringar som reglerar och begränsar förfrågan om och erhållandet av information om svarandens bankkonto till den information som faktiskt krävs för att identifiera svaranden och dennes

¹ Den kontradiktoriska principen är en av de grundläggande principerna i medlemsstaternas rättssystem.

² Se vidare: Yttrande från Europeiska datatillsynsmannen; Europeiska unionens officiella tidning, C 373/04 (21/12/2011).

konton. Därför är formuleringen av artikel 17.2¹ alltför allmänt hållen och skulle kunna innebära att irrelevant information lämnas ut inom ramen för förfarandet, till exempel bankhemligheter.

2.3. Kostnader för tillämpningen av förfarandet

I kommissionens förslag ska betalning eller ersättning för sådana kostnader som genomförandet av ett europeiskt föreläggande om bevarande av bankkontotillgångar ger upphov till för banken regleras enligt bestämmelserna i nationell rätt (artikel 30.1). Med tanke på de många olika nationella bestämmelserna kan denna typ av beräkning riskera att diskriminera och skada de kreditinstitut för vilka denna kompensation inte är avsedd.

Det föreslagna förfarandet medför utan tvekan ett utnyttjande av mänskliga och ekonomiska resurser, något som man inte kan bortse från med motiveringen att man inte utför en uppgift av allmänt intresse, utan snarare enskilda privata intressen. Mot bakgrund av detta anser föredraganden att det är lämpligt att i artikel 30 kräva explicita och harmoniserade bestämmelser om betalning för kostnader som burits av banken men också om tidsperioder och metoder.

3. Slutsatser

Föredraganden anser att ett europeiskt föreläggande om bevarande av bankkontotillgångar är ett viktigt instrument för utvecklingen av den inre marknaden eftersom det underlättar gränsöverskridande transaktioner. För närvarande är det faktiskt krångligt och dyrt att erhålla interimistiska åtgärder för att bevara de tillgångar som gäldenären har utomlands. Ett snabbt och smidigt genomförande av sådana interimistiska åtgärder är ofta avgörande för att gäldenären inte ska hinna avlägsna eller skingra sina tillgångar innan fordringsägaren har erhållit och låtit verkställa en dom i ärendet.

Med tanke på åtgärdens betydelse och mot bakgrund av ovanstående uppmanar föredraganden till ytterligare diskussioner om exakt vilka åtgärder som ska införas genom den aktuella förordningen och emotser med förväntan den fördjupade diskussion som kommer att genomföras inom de närmaste månaderna.

¹ Om käranden inte förfogar över all bankkontoinformation som krävs enligt artikel 16, får han eller hon göra en framställning om att den behöriga myndigheten i verkställighetsmedlemsstaten ska inhämta den information som behövs. Denna ansökan, med en begäran om ett europeiskt föreläggande om bevarande av bankkontotillgångar, ”ska innehålla all information som är tillgänglig för käranden om svaranden och dennes bankkonton” (artikel 17.2).